

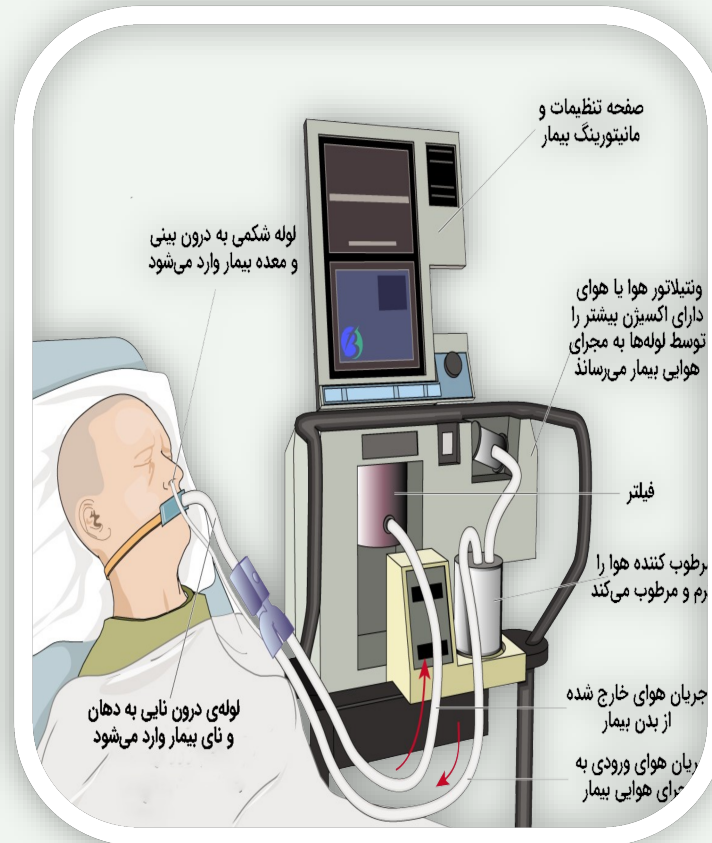

ویروس کرونا (Coronavirus)
یکی از پاتوژن های اصلی است که

در درجه اول سیستم تنفسی انسان را هدف قرار می دهد و علائمی شبیه پنومونی را ایجاد می کند. علائم بیماری کرونا (کووید-۱۹) می تواند از یک عفونت بدون علامت خفیف راه هوایی فوقانی دستگاه تنفسی تا پنومونی شدید ویروسی با نارسایی تنفسی و مرگ همراه باشد. تقریباً ۵٪ بیماران نیاز به پذیرش در بخش های مراقبت های ویژه و استفاده از لوله گذاری و ونتیلاتور برای رفع مشکلات تنفسی شان دارند. بیمارانی که از کووید-۱۹ جان سالم به در می برند، احتیاج به مراقبت پس از فاز حاد برای کاهش نقایص ایجادشده ناشی از استراحت طولانی مدت در تختخواب و بی تحرکی، عواقب استفاده از ونتیلاتور (لوله گذاری و تراکتوستومی) و سایر عوارض ناشی از بیماری، دارند. در این شرایط نیاز به وجود رویکردی چند منظوره از توانبخشی. متناسب با ویژگی های هر بیمار، حس می شود. نقش تیم توانبخشی از جمله آسیب شناسان گفتار و زبان در ارتقاء کیفیت زندگی این بیماران بسیار حائز اهمیت می باشد. در بیماران کوید-۱۹ آسیب شناسان گفتار و زبان در سه حیطه اصلی بلع، صوت و شناخت خدمات بسیار مؤثری را ارائه می دهند.

ونتیلیاتور چگونه عمل می کند؟

در شرایطی که بیمار قادر به نفس کشیدن نباشد، روش لوله گذاری و درمان با ونتیلیاتور (ventilator) استفاده می شود. در این روش دستگاه به جای بیمار عمل تنفس را انجام می دهد. در این روش یک لوله تنفسی. از نای بیمار به ست ریه فرستاده می شود. در این روش تراکتوستومی (شکاف نای) هم بکار گرفته می شود. این عمل باعث قطع مسیر تنفسی فوقانی و تحتانی می شود و برای بیمار یک مسیر تنفسی جدید ایجاد می شود.

در این وضعیت بیماران نمی توانند غذا بخورند، بنابراین یک لوله تغذیه موقت از راه دهان یا بینی نیز. در گوی بیمار قرار داده می شود. تا زمانی که بیمار به ونتیلیاتور متصل است، هوشیاری ندارد و تحت تاثیر آرام بخش است و قادر به صحبت کردن نمی باشد. اگر وضع بیمار بهبود پیدا کند، بتدریج بیمار از ونتیلیاتور جدا می شود.

مشکلات بلع

بکاربردن روش های لوله گذاری و تراکتوستومی در این بیماران منجر به تغییراتی چند گانه بر روی آناتومی و فیزیولوژی بلع می شود، تغییراتی مثل کاهش فشار زبانی، کاهش حس حلق، دهان و حنجره، کاهش رفلکس حلقی دهانی، کاهش حس بویایی و چشایی، کاهش توانایی بلع آب دهان و افزایش ریسک آسپیراسیون و آتروفی عضلانی.

آسیب شناسان گفتار و زبان با ارائه مداخلات لازم، به این بیماران کمک می کنند تا بتدریج بتوانند دوباره از مسیر دهان غذا بخورند و تا بلع ایمن، بیمار را حمایت می کنند. همچنین جهت هماهنگی تنفس و بلع راهکارهای مناسبی را ارائه می دهند.

مشکلات صوت

وقتی در روند درمان از تراکتوستومی و ونتیلاتور استفاده می شود، آناتومی و فیزیولوژی مکانیزم های صداسازی بیمار، ممکن است تغییر یابند. احتمال آسیب به حنجره و چین های صوتی وجود دارد. این آسیب ها باعث می شوند، این بیماران اغلب در صدایشان دچار مشکلاتی شوند، ممکن است صدایشان را از دست بدهند یا کیفیت صوتشان آسیب ببیند (صدای خشن، گرفته، ضعیف و...). در این موارد تکنیک ها و تمرین صوت درمانی که توسط آسیب شناسان گفتار و زبان ارائه می شود، بسیار کمک کننده است.

مشکلات شناختی و ارتباطی

در بیماران کووید-۱۹، احتمال آسیب های ارتباطی شناختی به دلایل زیر بالا است:

کاهش ظرفیت ریه ها در فراهم کردن اکسیژن کافی برای اندام های بدن از جمله مغز، خطر آسیب به عملکرد و ساختار مغز را به همراه دارد، همچنین سیستم ایمنی بدن در پاسخ به عفونت، ممکن است در بافت های بدن از جمله بافت مغز، سیتوکین (نوعی پروتئین) زیادی را تولید کند که این خود ممکن است آسیب هایی را بدنبال داشته باشد و در نهایت عفونت در بدن، عواملی

که مرتبط با لخته شدن خون هستند، را افزایش می دهند و بنابراین احتمال آمبولی و آسیب های مغزی بدنبال حوادث عروقی، افزایش می یابد. در این بیماران آسیب های شناختی از جمله مشکلاتی در هوشیاری، سرعت پردازش، پردازش های بینایی فضایی، توجه، حافظه و عملکردهای اجرایی و آسیب هایی در خلق و خو مثل افسردگی و اضطراب گزارش شده است. این آسیب های ارتباطی شناختی منجر به مشکلاتی در نامیدن و واژه یابی، درک شنیداری و خواندن، روانی کلامی، درک و تولید نحو و مشکلاتی در گفتار پیوسته می گردد. آسیب شناسان گفتار و زبان با آگاهی از مشکلات ارتباطی شناختی و ارائه مداخلات درمانی و توانبخشی. به موقع، نقش بسیار مهمی در ارتقاء کیفیت زندگی این بیماران دارند.

دانشکده علوم توانبخشی

دفتر مطالعات و توسعه آموزش

گروه آموزشی گفتاردرما

تهران، میرداماد، میدان مادر، خیابان شاه نظری، خیابان
مددکاران.

تلفن: 2-22228051

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی ایران

گروه آموزشی آسیب شناسی گفتار و زبان

نقش آسیب شناسان گفتار و زبان در درمان و
توانبخشی بیماران کووید-۱۹

